

Motie: versterking aanpak zorgfraude via BIBOB-toetsing en regionale samenwerking

De raad van de gemeente Dantumadiel,
in vergadering bijeen op 9 december,

Constaterende dat:

- in de Leeuwarder Courant werd vrij recent bericht over een gemeente die door toepassing van de **Wet BIBOB** op zorgaanbieders de zorgfraude aantoonbaar heeft teruggedrongen;
- deze aanpak zorgaanbieders met een criminele of frauduleuze achtergrond effectief buiten de deur houdt;
- daarbij werd gewaarschuwd voor een zogenoemd '**waterbedeffect**', waarbij malafide zorgaanbieders zich verplaatsen naar gemeenten waar minder of geen screening plaatsvindt;
- het **Sociaal Domein** voor de Friese gemeenten grotendeels via de **gemeente Leeuwarden** wordt aangestuurd, waardoor ook Dantumadiel indirect met deze risico's te maken kan krijgen;
- de **rechtmatigheidsonderzoeken** die nu plaatsvinden vooral toezien op de aanvraag van zorg, en minder op de achtergrond en integriteit van de zorgaanbieder zelf.

Overwegende dat:

- zorgfraude het vertrouwen in de zorg aantast en gemeenschapsgeld verspilt;
- Dantumadiel wil voorkomen dat zij, door een gebrek aan screening, een toevluchtsoord wordt voor malafide zorgaanbieders;
- een gezamenlijke, regionale aanpak met de andere Friese gemeenten noodzakelijk is om het **waterbedeffect** te beperken;
- de **Wet BIBOB** en vergelijkbare integriteitstoetsen geschikte instrumenten kunnen zijn om risico's te verkleinen.

Verzoekt het college:

1. te onderzoeken in hoeverre de toepassing van de **Wet BIBOB** of een vergelijkbare integriteitstoets bij (nieuwe en bestaande) zorgaanbieders binnen de gemeente Dantumadiel juridisch en uitvoerbaar is;

2. hierover in overleg te treden met de **gemeente Leeuwarden**, de **Provincie Fryslân** en de **samenwerkende gemeenten in Noordoost-Fryslân**, om te komen tot een gezamenlijke aanpak tegen zorgfraude en het waterbedeffect;
3. de raad vóór het einde van het **tweede kwartaal van 2026** te informeren over de bevindingen en eventuele voorstellen voor beleidsaanpassing of samenwerking.

En gaat over tot de orde van de dag.

Sietze Wijbenga
CDA Dantumadiel

Jouke Jan Postma
FNP

Heerke Kooistra
SGP

Toelichting (optioneel bijvoegen):

Deze motie beoogt dat Dantumadiel haar rol pakt in het voorkomen van zorgfraude door zorgaanbieders.

De Wet BIBOB biedt de mogelijkheid om de integriteit van zorgaanbieders te toetsen. Gemeenten die deze toets actief toepassen, zoals genoemd in de Leeuwarder Courant, zien een duidelijke daling in frauduleuze praktijken.

Met een regionaal afgestemde aanpak kan worden voorkomen dat malafide aanbieders zich simpelweg verplaatsen naar gemeenten waar minder toezicht is.

Mondelinge toelichting bij de motie “Versterking aanpak zorgfraude via BIBOB-toetsing en regionale samenwerking”

Deze motie beoogt dat Dantumadiel haar rol pakt in het voorkomen van zorgfraude door zorgaanbieders.

De aanleiding voor deze motie is een artikel dat eerder uitgebreid in de *Leeuwarder Courant* verscheen over zorgfraude.

Daarin vertelde een wethouder hoe zijn gemeente de **Wet BIBOB** is gaan toepassen op zorgaanbieders.

Door die integriteitstoets toe te passen, bleken malafide of criminele aanbieders al in een vroeg stadium te worden geweerd.

Het resultaat? De zorgfraude in die gemeente daalde aantoonbaar.

Maar diezelfde wethouder waarschuwde ook voor het **waterbedeffect**:

als sommige gemeenten streng controleren en anderen niet, dan verplaatsen de malafide zorgaanbieders zich simpelweg naar de plekken waar weinig toezicht is.

Ook voor **Dantumadiel** en de regio **Noordoost-Fryslân** is dat een reëel risico.

We werken immers samen in het Sociaal Domein, en de toegang tot zorg wordt voor alle Friese gemeenten grotendeels vanuit **Leeuwarden** aangestuurd.

Dat betekent dat kwetsbare inwoners afhankelijk zijn van zorgaanbieders die betrouwbaar en integer moeten zijn — niet van partijen die het vooral op gemeenschapsgeld hebben voorzien.

Met deze motie vragen we het college daarom om te **onderzoeken** of ook Dantumadiel — eventueel samen met andere gemeenten — de BIBOB-toets of een vergelijkbare screening kan inzetten.

En om in **regionaal overleg** te gaan, zodat we gezamenlijk een vuist kunnen maken tegen zorgfraude.

Kort gezegd:

we willen niet achteraf schade herstellen, maar **aan de poort voorkomen** dat foute zorgaanbieders hier voet aan de grond krijgen.